

vendte dem til en rigtignok kun lidet velkommen Føde for deres Negere. Denne rige Bestandsstilbe for Beboerne af Limfjordens østlige Kyster fik, om ikke en brat, saa dog en forholdsvis hurtig Ende ved Vesterhavets Gjennembrud 1825. Nar for Nar aftog Fiskeriets Udbytte. De højt betalte Stader tabte deres Værdi, og mange bleve ganske opgivne og forladte, da det ej kunde betale sig længere at drive dem. Forskjellige andre Narfager hidroge ogsaa til Ailbagegangen. De norske og skotske Sildefiskeriers tiltagende og bedre Drift bragte flere og bedre Varer til det østerrigste Marked, og Negeremancipationen paa de vestindiske Der stoppede endelig den sidste Afsløbskilbe udenfor Landets Grænser for Limfjordens magre Silb, og Afsetning af større Partier saltet Saarsild fik overhovedet her Banesaaret. Negerne havde hidtil kun spist dem nødtvungne; nu, da de selv kunde sørge for deres Kost, vilde de ikke engang have den skotske fede, men haardt saltede Silb. Dog er Sildefiskeriet i Limfjorden endnu ikke ganske uden Betydning, som Bibejæftigelse for en Del af disse Egnes Beboeres. Ved Ribe er i Fisketiden 40 til 50 Mennesker beskæftigede ved Vasningen af de der dreene c. 160 Bundgarn, og paa begge Steder af Aggersund findes ligeledes en Del Bundgarn, om end ikke saa mange som i Ribe Bredning; det maa derhos bemærkes, at Bundgarnsfiskeriet er i raft tiltagende paa Fjordens vestlige Halvdel, hvor det tidligere ikke har været brugt, saa at der efter Limfjordskontrollørens Beretning for 1873/74 fandtes 514 Bundgarn i Fjorden, hvor Sildefiskeriet i det Hele beskæftigede udelukkende 58 Mand og tilbels 322. Hvor Narfagen til Sildens Vortgang skal søges, er naturligvis ikke godt at afgjøre med Bestemthed. Der findes historiske Efterretninger om rige Sildefiskerier paa visse Steder, hvor Silben enten pludselig, eller, som her i Limfjorden, lidt efter lidt er forsvunden; saaledes i Sundet ved Skanør og ved de Bohuslenske Skjær. Selv paa de norske Kyster ere saadanne periodiske Vortgange af Silben bleone iagttagne. Undertiden er den efter Naringer vendt tilbage, undertiden bleven horte for bestandig. Mangel paa Føde eller dens Forstyrrelse paa en eller anden Maade turde vel være den rimeligste Narfag til Sildens Forsvinden. Paa denne Maade kan vistnok ogsaa Sildens delvise Vortgang fra Limfjorden forklares. Det salt Vand, der gjennem Agger og Thyborøn Kanaler trænger ind i Fjorden, og Nar for Nar gjør dette mere og mere salt, trænger ogsaa frem til Limfjordens østlige Dele og kan have havt en forstyrrende Indflydelse paa de Smaadyr, hvoraf Silben levede. Hvorledes nu dette end forholder sig, saa har Sildefiskeriet tabt sin Betydning som en rig Bestandskilbe for disse Egnes Beboere.

Det er indlysende, at der i ældre Tider, da Sildefiskeriet var paa sit Højdepunkt har været Trang til ordnende Bestemmelser, og den ældre Lovgivning viser ogsaa, at Staten tidlig har bragt Regelmæssighed i disse Forhold. Inden vi gaa over til en Drøftelse af de enkelte Paragrafer, der vedrøre Sildefiskeriet i Limfjorden, vil det være hensigtsmæssigt at kaste et Blik paa de Bestemmelser og Paabud, som ere givne i Tidernes Løb, samt, til den rette Forstaelse af disse, at give en kort Beskrivelse af de til Fangsten brugelige Bundgarn, Ruser, Vaad og Nedgarn.

De i Limfjorden brugelige Bundgarn ere af forskjellig Indretning, og der maa skjelnes mellem:

- 1) Bundgarn med enkelt Besætning, der bestaae af en Rad eller et Ledegarn, der udgaar fra Kysten 36 Favne langt, hvorefter findes en Nabning paa $1\frac{1}{2}$ Alen mellem Raden og Indgangen til Bundgarnet (Bommen), der er et Ringgarn med Bund, 24 Favne i Omkreds; i dette gaar Silben ind, idet den ledes langs Raden til Bundgarnets Munding, og den slipper ikke let ud igjen paa Grund af de under spidse Vinkler dannede Kroge til begge Sider af Indgangen. Anbringes udfor et saadant Garn atter en eller flere Lederade med tilhørende Bomme, kaldes det Hele en Bundgarnslænke, hvis Netning ud i Fjorden bestemmes efter paa Land værende Mærker (Lænkens Meed og Strækning).
- 2) Netgarn og Baggarn er en mere kompliceret Indretning af Bundgarnslænken, hvor- efter selve Hovedgarnene eller Bommene alene anbringes i Lænkens rette Meed og Strækning i den sædvanlige Afstand af 42 Favne fra hverandre; men Raden derimod kastes ud af den rette Linie, dog ikke mere, end at paa den modsatte Ende af den 36 Fv. lange Rad anbragt Bundgarn (Baggarnet) staar tæt op til det egentlige i Lænkens rette Meed og Strækning staaende Garn (Netgarnet). Hensigten med denne Besætningsmaade er at give Silben Afgang til at gaa i denne anden Snare, og den kan ved større Tilstrømning af Silb have været ret hensigtsmæssig. Iøvrigt er denne Besætningsmaade saa godt som gaaet af Brug nu og de af Udvalgets Medlemmer, der besøgte Staderne for disse Fiskeindretningers Brug, traf ikke nogensteds paa den; den blev ogsaa erklæret at være ubekjendt af Assistent ved Kontrolvæsenet i Limfjorden Abildgaard, der er en gammel Ribe Fisker.

Begge disse Besætningsmaader ere afbildede i Udv. Prif. Bilag II S. 4.

- 3) Gaffelgarn er den nu mest brugelige Besætningsmaade og findes afbildet og beskrevet i Bilag III S. 28. De lange Lænker med deres mangfoldige fra samme udgaende Hovedrade med Bundgarn til begge Sider staae i en Afstand af 20 Favne fra hinanden, og Nab-